
ISPRAVAK

Izjava o povlačenju članka Afrić, Vjekoslav (1999) »Kibernetički prostor i virtualna realnost kao društvena upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija«, *Revija za sociologiju*, 30 (3–4): 181–194.

Uredništvo *Revije za sociologiju* u mandatu od ožujka 2015. do ožujka 2017. godine (nadalje: Uredništvo) zaprimilo je 7. studenog 2016. elektroničkom poštom obavijest o sumnji na to da znatni dijelovi članka autora Vjekoslava Afrića »Kibernetički prostor i virtualna realnost kao društvena upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija«, objavljenog u *Reviji za sociologiju* u svesku 30, broj 3–4, iz 1999. (nadalje: članak), predstavljaju plagijat. U priloženom su se elektroničkom dokumentu nalazili označeni sporni dijelovi članka uz navođenje referenci i izvadaka teksta iz izvornih djela za koje se sumnja da su doslovno ili gotovo doslovno preneseni bez navođenja izvora i citiranja. Riječ je o sljedeća tri izvora:

- Benedikt, Michael (1994 [1991]) »Introduction«, u: Michael Benedikt (ur.). *Cyberspace: First Steps*. Cambridge, MA: MIT Press, str. 1–25.;
- Featherstone, Mike i Burrows, Roger (1996 [1995]). »Cultures of Technological Embodiment: An Introduction«, u: Mike Featherstone i Roger Burrows (ur.). *Cyberspace/Cyberbodies/Cyberpunk: Cultures of Technological Embodiment*. London: SAGE, str. 1–19.;
- Nguyen, Dan Thu i Alexander, Jon (1996). »The Coming of Cyberspacetime and the End of the Polity«, u: Rob Shields (ur.) *Cultures of Internet: Virtual Spaces, Real Histories, Living Bodies*. London: SAGE, str. 99–124.

Pri reguliranju standarda etičnog djelovanja Uredništvo je obavezano rukovoditi se smjernicama i preporukama Odbora za izdavačku etiku (*Committee on Publication Ethics – COPE*),¹ čiji dokument »Etički postupak za urednike« na svojim mrežnim stranicama prenosi i Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.² Kako COPE preporučuje uredništvima da sama ocijene utemeljenost sumnji u plagiranje,³ članovi i članice Uredništva provjerili su opravdanost navoda iz primljene obavijesti i jednoglasno zaključili da, sukladno tim navodima, sljedeći dijelovi članka predstavljaju *izravan prijevod* dijelova izvornih djela s engleskog na hrvatski jezik, bez navođenja izvora i citiranja (opće reference na te zbornike, bez navođenja poglavlja koja se koriste i njihovih autora, donose se tek u popisu literature članka):

- str. 181, 1. odlomak (Nguyen i Alexander, 1996: 99);
- str. 182, 3.–6. odlomak (Nguyen i Alexander, 1996: 100);
- str. 183, 2. odlomak (Featherstone i Burrows, 1996 [1995]: 6);

---

¹ <http://www.hsd.hr/web/hr/o-casopisu>; <http://hrcak.srce.hr/revija-za-sociologiju>.

² <http://public.mzos.hr/fgs.axd?id=14128>.

³ http://publicationethics.org/files/International%20standard_editors_for%20website_11_Nov_2011%20%281%29.pdf (str. 6); za COPE-ovo određenje plagiranja vidjeti na <http://publicationethics.org/files/u7141/1999pdf13.pdf> (str. 45) i <http://publicationethics.org/files/plagiarism%20B.pdf> (pri vrhu dijagrama toka).

- str. 183, prva polovina 3. odlomka (Featherstone i Burrows, 1996 [1995]: 6–7);
- str. 184, veći dio prve polovine 4. odlomka (Benedikt, 1994 [1991]: 3);
- str. 184, veći dio druge polovine 4. odlomka (Benedikt, 1994 [1991]: 4);
- str. 185, posljednja rečenica 3. odlomka (Benedikt, 1994 [1991]: 5);
- str. 188, 2. odlomak (Featherstone i Burrows, 1996 [1995]: 5–6);
- str. 188, 3. odlomak (Featherstone i Burrows, 1996 [1995]: 6);
- str. 188, 5. odlomak (osim prve rečenice; Featherstone i Burrows, 1996 [1995]: 5);
- str. 190, 1. odlomak (Benedikt, 1994 [1991]: 15);
- str. 190, 2. odlomak (Benedikt, 1994 [1991]: 15–16).

Nadalje, Uredništvo je utvrdilo da su sljedeći dijelovi članka bez navođenja izvora i citiranja prevedeni s engleskog na hrvatski jezik uz *neznatna odstupanja* od sadržaja izvornih djela:

- str. 184, 3. odlomak (Benedikt, 1994 [1991]: 1);
- str. 186, 3. odlomak (osim posljednje dvije rečenice; Benedikt, 1994 [1991]: 8);
- str. 189, 4. odlomak (2.–4. rečenica; Benedikt, 1994 [1991]: 13).

Uredništvo je utvrdilo i da navedeni dijelovi članka čine gotovo četvrtinu sadržaja članka, ne računajući u ukupnu količinu teksta naslov članka, sažetke i popis literature.

Sukladno preporukama COPE-a,⁴ Uredništvo je potom 12. studenog 2016. o primljenoj prijavi i svojoj ocjeni njene utemeljenosti obavijestilo autora članka i predsjedništvo Hrvatskog sociološkog društva, izdavača i nakladnika *Revije za sociologiju*. Uredništvo je 16. prosinca 2016. donijelo konačnu odluku o povlačenju članka iz arhive *Revije za sociologiju* te je, sukladno uputama COPE-a o povlačenju objavljenih priloga,⁵ na mrežnim stranicama časopisa objavilo ovu izjavu te je povuklo članak iz elektroničke baze časopisa (Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske Hrčak). O slučaju i ishodu postupka obaviješteni su i oštećeni autori izvornih djela te njihovi izdavači.⁶

Uredništvo osuđuje sve oblike akademskog nepoštenja koji mogu biti zastupljeni u izradi i objavljivanju znanstvenih i stručnih radova, uključujući plagiranje. Daljnje postupanje oko ovog slučaja Uredništvo prepušta nadležnim tijelima Hrvatskog sociološkog društva.

U ime Uredništva, Ivan Landripet

⁴ http://publicationethics.org/files/A_Short_Guide_to_Ethical_Editing.pdf (str. 5);
<http://publicationethics.org/files/plagiarism%20B.pdf>.

⁵ http://publicationethics.org/files/retraction%20guidelines_0.pdf (str. 4).

⁶ Za uputu o takvom postupanju vidjeti <http://publicationethics.org/files/plagiarism%20B.pdf>.